INSTITUTO NASHONAL DI IDIOMA CURAÇAO

JAARVERSLAG 2023

Fundashon Instituto Nashonal di Idioma Curaçao

Fundashon Instituto Nashonal di Idioma Curacao

Jaarverslag 2023

Bestuur (tot 22 december 2023)

Gerald A. Stacie (voorzitter)

Sharine Isabella (vice-voorzitter)

Muriel Meyer (secretaris)

Hugo Lew Jen Tai (penningmeester)

Giandro Ignacio (lid)

Bestuurder (vanaf 22 december)

Marta B. Dijkhoff

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **2**
Directieverslag **4**
1 Organisatie en uitvoering taalbeleid **7**
1.1 Van FPI naar NTIC 7
1.2 Speerpunten 2023: Akademia di Papiamentu 10
1.2.1 Update Buki di Oro 10
1.2.2 Van Spèlchèk 2.5 naar Spèlchèk 3.0 10
1.2.3 Lexicale infrastructuur Papiamentu 12
1.2.4 Beleid auteursrechten 14
1.2.5 Onderzoek leermaterialen 15
1.3 Speerpunten 2023: Afdeling Vreemde talen 16
1.3.1 NVT-Carib 16
1.3.2 Instituto Cervantes 18
2 Personeelsbeleid **19**
2.1 Personeelshandboek 20
2.2 Functioneringsgesprekken 21
2.3 Organogram 22
3 Financieel beleid **24**
3.1 Subsidie 2023 24
3.2 Financiële Prestaties 24
3.3 Financiële Positie 26
3.4 Balans per 31 december 2023 en Staat van baten en lasten 2023 26
4 Communicatiebeleid **29**
5 Samenwerking met organisaties op taalgebied **30**
5.1 Legato Frank Martinus Arion 30
5.2 Samenwerking ABC eilanden 31
5.3 Samenwerking San Andres Colombia 32
6 Toekomstperspectieven **33**

Figuur 1. Afbeeldingen verhuizing van FPI naar NTIC 4
Figuur 2. Afbeeldingen opening Nationaal Taalinstituut Curaçao 5
Figuur 3. Samenwerkingsverbanden in het kader van taalbeleid 7
Figuur 4. Afbeeldingen Bezoek INT Nederland 9
Figuur 5. Afbeeldingen overdracht auteursrechten ontwikkelaars Joubert en Peney aan NTIC 12
Figuur 6: Ini Stacia bij aanvaarding opdracht Beleid Auteursrechten 15
Figuur 7. Afbeeldingen Workshop Haiku met Eline Abdul 20
Figuur 8. Organogram INIC 23
Figuur 9. Ontvangen subsidiegelden in 2023 24
Figuur 10. Opbrengsten in 2023 25
Figuur 11. Financiële prestaties in 2023 t.o.v. 2022 25
Figuur 12. Balans per 31 december 2023 27
Figuur 13. Staat van baten en lasten 2023 28
Figuur 14. Samenwerking aan communicatie 29
Figuur 15. De commissie Legato FMA in gesprek met biografe Mineke de Vries 30
Figuur 16. Afstudeermoment David Prins en Marelva Hassell 31

Directieverslag

De periode van 1 januari 2023 tot 1 januari 2024 kan gekenmerkt worden als een proces van overgang van Stichting voor Taalplanning (Fundashon pa Planifikashon di Idioma, FPI) naar het Nationaal Taal Instituut Curaçao (NTIC).

Hoogtepunten waren de transitie van het personeel van Fundashon Material pa Skol (FMS) naar FPI en de verhuizing van FPI van de Jan Noorduynweg naar de nieuwe locatie aan de Schottegatweg Oost.

De feestelijke opening van dit gebouw vond plaats op 1 december 2023 op 'Dia di Enseñansa' door de minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur & Sport (OWCS) dhr. Sythree van Heydoorn en de tekening van de statuten van NTIC volgde kort hierna op 22 december 2023.

Deze hoogtepunten leidden een nieuwe periode in. De stichting kreeg een nieuwe naam en een nieuw gezicht en was ook vanaf dat moment verplicht om zich te houden aan de wettelijke verplichting om aan de overheid te rapporteren in overeenstemming met de principes en bepalingen van de Code of Corporate Governance Curaçao (de Code). Deze verandering hield ook in dat de werknemers van NTIC werden gelijkgesteld aan ambtenaren.

Figuur 1. Afbeeldingen verhuizing van FPI naar NTIC

Figuur 2. Afbeeldingen opening Nationaal Taalinstituut Curaçao

Gedurende 2023 is de aandacht dan ook vooral gericht geweest op het opzetten van de nieuwe organisatie: een hernieuwde financieel-administratieve opzet, een consistent personeelsbeleid gericht op duidelijke richtlijnen en nieuwe arbeidsvoorwaarden voor het personeel, vormgeving aan de werkzaamheden van de twee afdelingen van het NTIC, en tenslotte een communicatiebeleid gericht op naamsbekendheid en verankering van NTIC als de uitvoerder van taalbeleid in de gemeenschap.

Bij het ministerie van OWCS is dit voornemen ook naar de schoolbesturen en andere stakeholders toe gecommuniceerd. De netwerkgroep Nederlands, een onderdeel van het reeds lopende project NVT-Carib is, via een ministerieel besluit, ondergebracht bij NTIC.

Op financieel administratief gebied is doelgericht gewerkt aan de afronding van de jaarrekeningen van 2018 tot 2022. Het streven was om deze achterstanden bij het indienen van de jaarrekening van 2023 in te halen en per 2024 met een 'clean sheet' te beginnen. Dat is niet geheel gelukt, omdat de vacature voor een financieel manager pas per 1 januari 2024 kon worden ingevuld.

Het communicatiebeleid is nader uitgewerkt tot een uitvoeringsplan en een jaarplanning van de activiteiten die in 2024 zullen gaan plaatsvinden.

Het personeelsbeleid is volledig opgezet (salarisstructuur, pensioenafspraken, personeels-handboek, functionerings- en evaluatiegesprekken) en er is begonnen met de invulling van de bestaande vacatures.

Inhoudelijk hebben we echter niet helemaal stilgezeten. Er is begonnen met de voorbereiding van enkele projecten die in 2024 van start zullen gaan, zoals het Project Lexicale Infrastructuur van het Papiamentu, het Project Spèlchèk 3.0, het Project Auteursrechten, en het Project Keurmerk taalmaterialen.

Het bestuur kan met voldoening terugkijken naar een jaar waarin de neergaande spiraal van onzekerheid over het voortbestaan van FPI is omgebogen tot een jaar waarin nieuwe en realiseerbare doelen zijn gesteld die we willen omzetten tot concrete acties in 2024.

De leermomenten in 2023 willen we gebruiken als inspiratie en opstap naar een verbeterde balans tussen de kaders en uitgangspunten voor taalbeleid zoals aangegeven in het beleidsplan van de Minister van OWCS en de uitvoering van taalbeleid, het een en ander in samenspraak met de betrokken stakeholders en de gemeenschap.

Een woord van dank aan alle medewerkers en adviseurs die hieraan hebben bijgedragen.

Gerald A. Stacie

Marta B. Dijkhoff

1 Organisatie en uitvoering taalbeleid

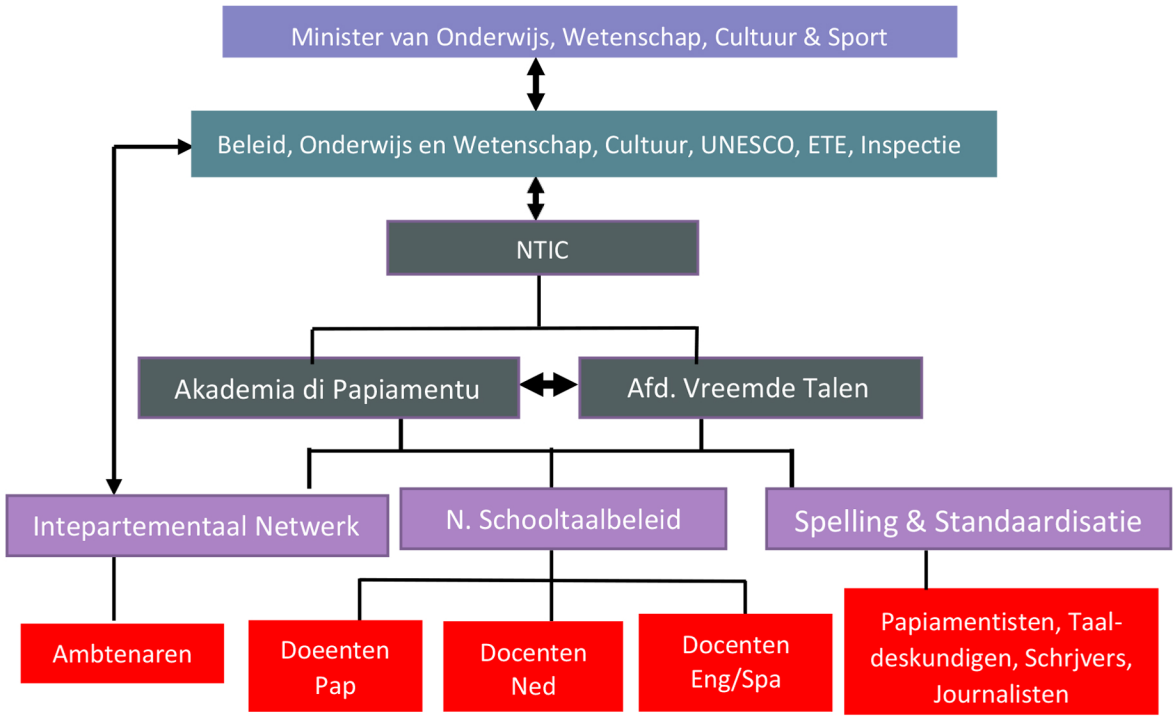
1.1 Van FPI naar NTIC

Het personeel van Fundashon Material pa Skol (FMS), inmiddels overgaan tot liquidatie, werd per 1 april 2023 te werk gesteld in FPI, in afwachting van de overgang van FPI naar NTIC. Per 1 april 2023 is de transitiemanager ook aangesteld als direct leidinggevende en bij de tekening vande statuten van NTIC op 22 december 2023 is zij tenslotte de 1ste bestuurder van het NTIC geworden. Per deze datum is het NTIC ook formeel het uitvoerende orgaan geworden van het door de Minister vastgestelde taalbeleid. De minister wordt hierin ondersteund door de Sector Onderwijs en Wetenschap van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur & Sport (OWCS). In NTIC zijn twee afdelingen verantwoordelijk voor het uitvoeren van taalbeleid:

1. *Akademia di Papiamentu* voert alle werkzaamheden uit ten aanzien van Papiamentu;
2. *Afdeling Vreemde Talen* voert alle werkzaamheden uit ten aanzien van de vreemde talen Nederlands, Engels en Spaans.

Bij de uitvoering van taalbeleid zijn ook een aantal gouvernementele en niet-gouvernementele organisaties betrokken zoals aangegeven in Figuur 1: een Interdepartementale Werkgroep Taalbeleid (in te stellen in samenwerking met het ministerie van OWCS), een Netwerk Schooltaalbeleid (in te stellen in samenwerking met de schoolbesturen) en de Spelling en Standaardisatiecommissie, een eilandelijke instelling, die ook in een ABC platvorm zal gaan functioneren.

Figuur 3. Samenwerkingsverbanden in het kader van taalbeleid

De werkzaamheden in het eerste en tweede kwartaal bestonden voor een groot deel uit het inventariseren van de activiteiten die nog moesten worden opgenomen in de jaarplanning voor de afdelingen Akademia Papiamentu en de afdeling Vreemde Talen en het uitvoeren van de afspraken die waren opgenomen in het realisatieplan van het Nationaal Taalinstituut ten aanzien van deze afdelingen.

In 2023 is de samenwerking met het Ministerie van OWCS daarom vooral gericht geweest op interactie met de Beleidsorganisatie (t.b.v. de synchronisatie tussen beleid en uitvoering) en de Sector Onderwijs en Wetenschap van het Ministerie (t.b.v. de opbouw van de organisatie en de te ontvangen subsidie). Er wordt in 2024 echter naar gestreefd om een structurele samenwerking aan te gaan met de overige onderdelen van het Ministerie van OWCS, zoals de Sector Cultuur en de afdeling UNESCO om de lijn tussen taal en identiteit in samenspraak te bevorderen en met het Expertise Centrum Examens (ETE) t.b.v. de noodzakelijke synchronisatie van de eindniveaus met de examens Papiamentu, Nederlands, Engels en Spaans. De interdepartementale werkgroepzal ook in de nabije toekomst een structurele vorm moeten krijgen.

Het opzetten van een Netwerk Schooltaalbeleid, waarin taalgerichte werkgroepen van docenten en andere professionals participeren, die het taalbeleid in de praktijk nader uitwerken, moet nog goed van de grond komen. In 2023 is enkel het netwerkgroep Nederlands actief geweest als onderdeel van het project NVT-Carib, een al langer lopend initiatief in koninkrijksverband om de kwaliteit van het Nederlands in het VO te bevorderen en om docenten Nederlands te ondersteunen bij de lesuitvoering. In hoofdstuk 2.3.1 wordt hier uitgebreid aandacht aan besteed. De taalnetwerken Papiamentu, Engels en Spaans dienen nog te worden opgezet. Een profiel van de participerende docent in deze taalnetwerken is in 2023 door NTIC gemaakt en dient nog te worden besproken met de schoolbesturen.

De Spelling en Standaardisatie commissie *Komishon Standarisashon di Papiamentu* die tot 1998 heeft gefunctioneerd in Antilliaans verband, dient ook in 2024 te worden opgepakt. De voorbereidingen hiertoe zijn in 2023 begonnen en zullen in 2024 moeten leiden tot concrete activiteiten lokaal en in ABC verband. In 2023 zijn dan ook de banden aangehaald met vertegenwoordigers van Aruba en Bonaire voor het hervatten van de werkzaamheden uit de Samenwerkingsovereenkomst op het gebied van Papiamentu/ Papiamento en is toegewerkt naar beheersingsafspraken met de ABC eilanden voor het opzetten van een *Union di Papiamentu* en de herinrichting van *Komishon di Standarisashon di Papiamentu*, alle drie initiatieven die in de toekomst in ABC verband invulling zullen gaan krijgen. Werkbezoeken in het vierde kwartaal naar Aruba en Bonaire vormden hier een onderdeel van.

Naast een goede samenwerking met de actoren op Curaçao, is het ook van belang om samenwerkingsverbanden aan te gaan en te behouden met landen binnen onze regio die een creooltaal als moedertaal hebben. Met collega's van San Andres Colombia is na hun eerste bezoek aan het eiland in 2022, een tweede bezoek georganiseerd in 2023, waar voornamelijk docenten aan hebben deelgenomen. Aan de hand hiervan zijn samenwerkingsafspraken gemaakt die in 2024 moeten leiden tot een meer structurele vorm van samenwerking.

Om de contacten in koninkrijksverband te versterken is er in 2023 een werkbezoek gebracht aan Nederland van 22 juni tot 29 juni. Alle bijeenkomsten in Nederland hadden als doel het versterken, aanhalen en onderhouden van allianties/samenwerkingsverbanden en kennisuitwisseling/kennisdeling. Er is een bezoek gebracht aan het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT), het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), *Instituto Cervantes*, Rijksmuseum Amsterdam en het Bureau Nederlands als Vreemde Taal (NVT) Utrecht.

Het bezoek aan INT in Leiden was in het kader van een al eerder opgestart project ten tijde van FPI om samen te werken aan een lexicale infrastructuur van het Papiamentu. Hierover meer in hoofdstuk 2.2.3. Daarnaast is deelgenomen aan de BVNT2 Conferentie te Bunnik op 24 juni 2023 en is van 26 tot 28 juni een 3-daagse conferentie te Groningen bijgewoond van *de Society for Pidgin and Creole Languages.* Tot slot is er een bezoek gebracht aan Gridline BV op 29 juni om lopende afspraken t.b.v. de upgrading van Spèlchèk 2.5 en de opstap naar Spèlchèk 3.0 nader vorm te geven. Hierover meer in hoofdstuk 2.2.2.

Figuur 4. Afbeeldingen Bezoek INT Nederland

Ook aan Aruba en Bonaire zijn er werkbezoeken gebracht in het kader van samenwerking. Deze bezoeken hadden tot doel 'good will' te creëren, en dienden ook om te weten te komen welke thema's van belang zijn bij een eventuele samenwerking in ABC verband. Hierover meer in hoofdstuk 5.1.1.

De aanzetten tot samenwerking die in 2023 zijn gestart met organisaties zoals de Nederlandse Taal Unie (NTU), het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT), CXC (Caribbean Examination Council) en Instituto Cervantes zijn van belang voor projecten t.b.v. het Nederlands als onderwijstaal en Vreemde Taal; het Engels onderwijstaal en Vreemde taal en het Spaans als Vreemde taal, die pas in 2024 tot concrete activiteiten zullen leiden.

In 2023 is vooralsnog aandacht besteed aan de opstap en aanzet voor de volgende projecten.

1.2 Speerpunten 2023: Akademia di Papiamentu

1.2.1 Update Buki di Oro

Buki di Oro (2009) dient aangevuld te worden met nieuwe in de taal gebruikte woorden sinds de laatste uitgave in 2009. In de loop der tijd zijn nieuwe woorden in onze taal geïntegreerd, waarvan de schrijfwijze soms wel en soms niet is aangepast aan de fonologische spelling. Het gaat om woorden zoals *scan*, *deal, update, buggy, cheetah, croissant, skateboard* en varianten zoals *parabol* en *parabola* die een Spaanse en Nederlandse variant kennen. De spelling heeft verder regels voor de samentrekking van woorden zoals *ko'i kome* en *kambr'i baño* maar nog geen regels voor een aantal samengestelde woorden. Het gaat om klinkercombinaties in samengestelde woorden zoals *outo-estima, mezzo-soprano* en *mikro-organismo* en samenstellingen die soms wel en soms niet aan elkaar worden geschreven zoals: *di mes* of *dimes*, *en vano* of *envano*.

De woordenlijsten van de gestandaardiseerde woorden in ABC verband, zijn ook In 2023 geïnventariseerd en vergeleken met de lijst van Buki di Oro. Hierdoor is een nieuwe woordenlijst ontstaan, die als input zal worden gebruikt voor een update van zowel Buki di Oro als Spèlchèk.

1.2.2 Van Spèlchèk 2.5 naar Spèlchèk 3.0

De bekende tekstverwerkingspakketten Microsoft Office en de besturingssystemen Windows en Mac hebben in de afgelopen tijd vele ontwikkelingen gekend. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot problemen met Spèlchèk 2.5, waardoor klanten ontevreden raakten over de functionaliteit van de Spèlchèk, omdat ze het niet meer naar behoren konden gebruiken. Deze situatie is zorgvuldig geanalyseerd en aan dehand hiervan is besloten om Spèlchèk in twee fasen te upgraden. De voorwaarde was dat de huidige versie (2.5) tijdens de overgang naar een nieuwe versie (3.0) operationeel moest blijven.

In fase 1, die in 2023 is gestart, zijn de problemen in de huidige versie geïnventariseerd op wat wel werkt. We hebben ons daarbij gericht op 'low hanging fruits': i.e. problemen die met minimale inspanning konden worden opgelost.

Vanwege de vele klachten over de werking van de Spèlchèk, hebben we daarnaast de volgende maatregelen genomen:

1. **Eerstelijns ondersteuning**: een lijst met veel gestelde vragen is verstrekt aan het eerstelijns-supportteam.
2. **E-mailondersteuning**: er is een centraal e-mailsysteem geïntroduceerd waarin gebruikers vragen kunnen stellen over de configuratie van hun machines. Dit heeft ons geholpen de huidige problemen beter te analyseren en ons gefaciliteerd om de oorzaak van deze problemen te achterhalen.
3. **Terugbetalingsproces**: voor klanten waarbij eerstelijns- en tweedelijnsondersteuning niet tot een oplossing heeft geleid, is een terugbetalingsregeling ingesteld.
4. **Webshopbetalingen**: We hebben vastgesteld dat betalingen via de webshop niet werkten. Dit probleem is opgelost, zodat klanten zelf Spèlchèk kunnen aanschaffen via de website *kontrografia.com*.
5. **Website-aanpassingen**: De website van *kontrografia.com* is aangepast met informatie over de ondersteunde versies van Windows en MS Office. Daarnaast zijn de handleidingen herzien en beschikbaar gemaakt in meerdere talen.

In fase 2, die in 2024 van start gaat, stappen we over naar een "volledig nieuwe versie" die voldoet aan de laatste beveiligingsupdates en compatibel is met moderneMS Office- en Windows 10, Windows 11-systemen. Tijdens deze fase wordt ook gekeken naar het licentie-model, vooral omdat *perpetual* licenties niet meer van deze tijd zijn en in combinatie met ondersteuning niet rendabel zijn. Een nieuw licentiemodel moet bijdragen aan de continuïteit van Spèlchèk, zodat deze voortdurend kan worden bijgewerkt en ook meegroeit met de tijd. In Fase 2 zal ookhet ontwerp van de *kontrografia*-website worden aangepast aan het NTIC-website ontwerp. Bij de introductie van Spèlchèk 3.0 wordt tenslotte een overstap gemaakt naar de nieuwe versie voor de huidige klanten en begint ook de werving van nieuwe klanten.

Deze veranderingen vereisen een flinke investering. Daarom is in het jaar 2023 begonnen met het traject om de auteursrechten van Spèlchèk 2.5 over te dragen naar NTIC. Na een decennialang dispuut tussen de ontwikkelaars van Spelchek en FPI (van 1991 tot 1994 nog bekend als Sede di Papiamentu) over deze auteursrechten en de door de ontwikkelaars opgeëiste vergoeding voor de jarenlange samenwerking met FPI, is het bestuur uiteindelijk in 2023 tot een oplossing gekomen die door alle partijen is geaccepteerd en konden de auteursrechten van het Spèlchèk programma aan NTIC worden overgedragen.

Figuur 5. Afbeeldingen overdracht auteursrechten ontwikkelaars Joubert en Peney aan NTIC

1.2.3 Lexicale infrastructuur Papiamentu

Om de update van *Buki di Oro* en *Spèlchèk* met elkaar te synchroniseren is het noodzakelijk dat er een digitale database voorhanden is die als basis gebruikt kan worden. Het is ondoenlijk om in deze digitale tijdperk handmatig met taaldata te werken. Zeker wanneer dezelfde taaldata gebruikt kan worden voor verschillende doeleinden. Het huidige publiek is ook gewend om digitaal taalinformatie op te zoeken en het NTIC wil op deze ontwikkelingen in de maatschappij kunnen inspelen.

Ook is het van belang om de taaldata zodanig te structureren dat de rijkdom van Papiamentu als de taal van de ABC eilanden wordt geëtaleerd. In het derde en vierde kwartaal is daarom gewerkt aan de voorbereidingen voor de totstandkoming van een gezamenlijke taaldatabase die als basis voor al deze werkzaamheden zal dienen.

Het project *Lexicale infrastructuur Papiamentu* heeft tot doel een omgeving te creëren waarmee al de voornoemde doeleinden worden gediend. De voorbereiding hiertoe heeft in 2023 plaatsgevonden en omvatte de volgende werkzaamheden:

- het doornemen van de werkwijze van de *Komishon Standarisashon di Papiamentu* (KSP) van 1983, de Landsverordening Officiële Talen van 2009 en het 'oude' Landbesluit van de Standaardisatiecommissie om de gedachtevorming hieromtrent inhoud te kunnen geven;
- het aangaan van een samenwerkingsverband met het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT) om gebruik te kunnen maken van de lexicale infrastructuur - die zij hebben opgebouwd voor het Nederlands - t.b.v. het Papiamentu te gebruiken;
- het aangaan van gesprekken met Aruba en Bonaire ten aanzien van de eerder gemaakte afspraken in ABC verband, ten behoeve van de ontwikkeling van Papiamento/u, om hierdoor ruimte te creëren voor toekomstige samenwerkingsverbanden over dit thema;
- het doorspitten van het archief van FPI en FMS naar mogelijke lopende projecten ten aanzien van dit thema;

In samenwerking met het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT) is in het derde en vierde kwartaal van 2023 ook daadwerkelijk begonnen om de beschikbare (digitale) taaldata te inventariseren. Onderhandelingen zijn gevoerd met het bestuur van de Stichting *Kòrsou Habri* om de *Banko di palabra,* een *open source* digitale taaldatabase, van hen over te nemen, om deze als basis te kunnen gebruiken. Ook de onlineversie van het Woordenboek van dhr. Joubert die door de regering is aangeschaft, zal als input voor deze database worden gebruikt.

Deze en andere taaldata zullen in 2024 worden geïntegreerd in een nog op te bouwen digitale omgeving, die uiteindelijk moet uitgroeien tot een breed corpus waarin informatie over het Papiamento/u aanwezig is, niet alleen over woorden en hun betekenis, maar uiteindelijk ook informatie omtrent de geschiedenis van deze woorden en hun gebruik in een communicatieve context (grammatica en *discourse* van de taal).

Wij worden ook veelvuldig benaderd om vertaalwerk te doen. NTIC is echter geen vertaalbureau. Als het gaat om specifieke documenten die elders niet kunnen worden vertaald omdat het om vak- of taal specifieke woorden, stellen we wel onze expertise ter beschikking, zoals bij het vertalen van een samenvatting van een proefschrift. De vaktaal die we hierdoor vergaren wordt opgenomen in onze taaldatabank. In 2023 is bijvoorbeeld de samenvatting van het proefschrift van Dr. Thielman getiteld *"Diversity related (compe)tensions: A study into teachers' self-perceived multicultural competence and experienced culturally loading value-based tensions in Senior Secondary Vocational Education and Training"*, die in 2023 zijn doctortitel heeft behaald, vertaald naar het Papiamentu.

Waar wij uiteindelijk naartoe willen is het niveau van vertalers en vertalingen in de vier talen te bevorderen door op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen, om de instrumenten hiertoe optimaal te kunnen gebruiken zoals AI, en cursussen te organiseren om de huidige kwaliteit van in het Papiamentu vertaalde documenten te verhogen. Vertalingen van literaire-, overheids-documenten of wetgeving waarin veel vakspecifieke taal voorkomt, willen wij op een later tijdstip middels een externe vertaalgroep organiseren en deze groep door interne en externe cursussen op een steeds hoger niveau brengen.

1.2.4 Beleid auteursrechten

FMS en FPI hebben gedurende de afgelopen jaren vele onderwijsleermiddelen geproduceerd en uitgegeven. Alle door deze stichtingen geproduceerde onderwijsleermiddelen zijn overgedragen aan het NTIC. Aan al deze leermaterialen zijn ook auteursrechten gekoppeld. Het gevoerde beleid van deze stichtingen ten aanzien hiervan was echter niet homogeen.

Bij FMS werden de auteursrechten merendeels overgedragen bij afronding van een onderwijsproduct. Bij FPI is het beleid niet eenduidig geweest en is het niet altijd even duidelijk bij wie het auteursrecht van bepaalde producten uiteindelijk berust. Sommige leermaterialen zijn ontwikkeld via samenwerkingsovereenkomsten c.q. licentieovereenkomsten met een tweede of derde partij en in sommige gevallen zijn de auteursrechten gedeeld met de uitgever/schrijver, terwijl voor sommige producten, de auteursrechten enkel bij de schrijver berusten.

De contracten met auteurs zijn ook verschillend per product. Zo is met de ontwikkelaars van Spèlchèk een winstdeling afgesproken vanaf de oorsprong van het project in 1991, maar zijn de auteursrechten pas in december 2014 in een intentieverklaring vastgelegd en is het geschil tussen partijen uiteindelijk in 2023 beslecht, omdat opeenvolgende besturen dit document niet hebben geformaliseerd.

De bedoeling is om in 2024 een overzicht te maken van de huidige stand van zaken i.e. na te gaan welk materiaal in het verleden met derden is ontwikkeld, en van welke producten wel of geen auteursrechten geregistreerd staan. Dit zal het nodige uitzoekwerk vergen.

Het is de bedoeling om hierna een beleid ten aanzien van auteursrechten uit te stippelen, die richtinggevend zal zijn voor de manier waarop NTIC in de toekomst zal omgaan met auteursrechten bij het produceren van onderwijsleermiddelen of ander taalmateriaal. Dit beleid, eenmaal aangenomen, zal als uitgangspunt dienen bij onderhandelingen met betrokkenen c.q. belanghebbenden en als leidraad bij mogelijke geschillen.

Het gaat hierbij om creatieve taalproducten die door werknemers worden ontwikkeld, of in opdracht van NTIC door externen worden ontwikkeld of samengesteld. Het kan gaan om producten die vanaf het begin door NTIC worden voorbereid en uitgevoerd, in een onafgemaakte staat worden geleverd en later gezamenlijk of met medewerking van NTIC tot stand komen, of producten die in samenwerking met een andere partij worden ontwikkeld en vervolgens gedrukt

of gekopieerd worden en via de Bookstore aan de klant worden verkocht. Voor dit project, dat in 2024 van start gaat, is een deskundige aangetrokken.

Figuur 6: Ini Stacia bij aanvaarding opdracht Beleid auteursrechten

Het uitgangspunt voor dit beleid is de Auteur landsverordening 1913, P.B. 1913, no. 3. die de maker van werken van letterkunde, wetenschap of kunst beschermt. In artikel 10 wordt een uitgebreide verzameling genoemd van werken waarop auteursrecht bestaat. Voor wat betreft het NTIC gaat het om geschriften zoals boeken en andere leer-materialen, vertalingen, mondelinge voordrachten, brochures, nieuwsbladen, tijdschriften en illustratiemateriaal (foto's en tekeningen), die op welke wijze dan ook gewijzigd, verzameld, of verveelvoudigd kunnen worden.

De artikelen 1, 6, 7, 10 en 25 zijn ook van belang, omdat ze aangeven wat onder auteursrecht wordt verstaan (artikel 1), wie behalve de auteur als de maker van een product kan worden beschouwd (artikel 6), in welke gevallen de werkgever als de maker kan worden aangemerkt (artikel 7) en welke aanwijzingen de wet geeft, indien de maker zijn auteursrecht heeft overgedragen.

De Auteur landsverordening zelf is ook aan verandering toe. Samen met het ministerie van OWCS en andere bevoegde instanties zoals het Bureau Intellectuele Eigendom, dient er in de toekomst overwogen te worden of er behoefte bestaat om de huidige verouderde wetgeving aan te tijd aan te passen.

1.2.5 Onderzoek leermaterialen

In 2023 is gestart met de voorbereiding om een inventarisatie te maken van de noodzaak voor nieuwe leermaterialen. Een onderzoeksvoorstel is gepresenteerd aan de schoolbesturen. Dit voorstel bevat echter een groot aantal vragen die, bij nader inzien, dienen te worden gehergroepeerd per schooltype en taal, om de schoolleiding en docenten niet onnodig te belasten.

Ook is er een behoefte geconstateerd bij het Ministerie van OWCS om een longitudinaal onderzoek te starten, die moet leiden tot objectieve informatie over de stand van zaken ten aanzien van schooltaalbeleid op onze scholen.

Het leek ons van belang om deze twee onderzoeken goed af te stemmen met de betrokken docenten in het veld en het nodige draagvlak met de schoolbesturen te creëren vóór de afname op de scholen.

In 2024 zullen deze onderzoeken daarom nader worden uitgewerkt door het Netwerk schooltaalbeleid zodat ze in het najaar van 2024 of het jaar daarop van start kunnen gaan.

1.3 Speerpunten 2023: Afdeling Vreemde talen

1.3.1 NVT-Carib

De zes eilanden in het Caribisch deel van het Koninkrijk en de Taalunie hebben in de periode 2017-2020 met financiële steun van het Ministerie van OCW een begin gemaakt met het opzetten van een 'Netwerk voor onderwijs Nederlands als vreemde taal' in het Caribisch gebied ('NVT-Carib').[1] De netwerkvorming tijdens dit project mondde uit in het Kernnetwerk NVT-Carib (februari 2020).

In het contourenplan 'Duurzaam onderwijs Nederlands in het Caribisch deel van het Koninkrijk', geaccordeerd in het 4LO van maart 2022, werd afgesproken om samen te werken aan de hand van een activiteitenplan en agenda 2023-2025. Voor het uitvoeren van de activiteiten is een tijdelijk samenwerkingsverband opgezet voor de duur van 3 jaar. Het betreft een interinsulair samenwerkingsverband in de vorm van een 'pluricentrisch consortium NVT' waarbij het eigenaarschap bij de landen zelf ligt.[2]

De rol van de Nederlandse Taalunie (NTU) in dit netwerk was, enerzijds, om als kennis- en beleidsorganisatie voor het Nederlands op te treden en als procesondersteuner en adviseur te fungeren voor het consortium en anderzijds om het consortium inhoudelijk te begeleiden en te ondersteunen en een brugfunctie te vervullen tussen de verschillende partners.

Er werd 1x per maand online vergaderd met de zes eilanden o.l.v. de coördinator van NVT-Carib en 1 keer per maand kwamen de taalexperts van de afzonderlijke eilanden bij elkaar.

De vergaderingen van het Expertnetwerk op Curaçao hebben plaats gevonden van februari tot en met juni 2023. Daarnaast vergaderde een eiland overstijgend adviesgroep 1x per maand met de coördinator van NVT-Carib. In deze adviesgroep was het ministerie van OWCS en de UoC vertegenwoordigd.

1 Zie intentieverklaring d.d 8 februari 2019.

2 Zie Activiteitenagenda, pag.3

De leden van het expertnetwerk Curaçao (taaldocenten) zijn allereerst aan de slag gegaan met het inventariseren en uitvoeren van de werkzaamheden op de activiteitenagenda. De groep is gestart met het inventariseren van de gebruikte leergangen voor het vak Nederlands en de edities die in omloop waren op de VO scholen. Deze lijst werd gefaciliteerd door FMS. Aan de hand hiervan is er een koppeling gemaakt voor de H/V scholen[3] tussen het Lesmateriaal van Bureau NVT en thema's uit de methode Nieuw Nederlands. Voorts is er gewerkt aan deskundigheidsbevordering modules (Wat betekent Nederlands als VT? en wat is het ERK voor zittende docenten?).

Tot slot is er een start gemaakt met de landingsmodule voor docenten die op de eilanden komen werken. Op de activiteitenkalender stond er voor het najaar ook een onderzoek gepland van Veronika Wenzel. Dit onderzoek heeft uiteindelijk niet plaatsgevonden.

Omdat enkele werkzaamheden van het geaccordeerde activiteitenplan in het verlengde lagen van het vastgestelde taalbeleid en deze activiteiten niet synchroon verliepen met de uitvoering, benaderde het managementteam van OWCS de directie van het FPI/NTIC om na te gaan in hoeverre deze samenwerking rekening hield met de uitgangspunten van het huidige taalbeleid en/of er aanpassingen nodig zouden zijn in de huidige taalcontext.

De eerste aanpassing betrof de inkadering van het expertisenetwerk NVT Curaçao in de samenwerkingsverbanden die deel uitmaken van het Curaçaose taalbeleid, zoals aangegeven in figuur 1. Deze aanpassing is vastgelegd in een brief van de sectordirecteur van het OWCS d.d. 2 juni 2023. In deze brief droeg het Ministerie de uitvoering van het samenwerkingsverband met NTU over aan FPI/NTIC. Dit betekende dat de directeur van het NTIC, in plaats van de sectordirecteur van het Ministerie van OWCS en de beleidsmedewerker OWCS, zitting ging nemen in het Adviesnetwerk, het eiland overstijgend orgaan van NVT-Carib. De overdracht hield ook in dat de vergoeding voor de onderwijsexperts die participeren in het Expert Netwerk[4] gedragen werden door het NTIC.

Om optimaal gebruik te maken van de kennis binnen de werkgroepen, die onder de afdeling VT ressorteren en om te werken in overeenstemming met de uitgangspunten van het huidige taalbeleid, rekening houdende met de lokale taal context en uitdagingen ten aanzien van het taalonderwijs, werd er ook besloten om de coördinator Vreemde talen van het NTIC alsvoorzitter te laten optreden in het lokale Expert Netwerk.

In de loop van september oktober 2023 gaf de NTU aan dat de uitvoerende aspecten van dit project niet goed bij haar passen als beleidsorganisatie en verzoekt zij OCW om het project onder een neutrale partij op te hangen. Zo ontstond het voorstel om het project onder het *Strategic Education Alliance* (SEA) van het Ministerie van OCW te plaatsen.

[3] Zie lijst Lesmateriaal Bureau NVT gekoppeld aan thema's uit Nieuw Nederlands.

[4] Zie MB d.d. 30 mei 2022.

Niet lang daarna besloot de coördinator van het netwerk NVT-Carib zich om persoonlijke redenen terug te trekken, waardoor er per 1 november een vacuüm ontstond in de centrale aansturing van het consortium. De Adviesgroep en de inter-eilandelijke Expertgroep heeft nog wel doorvergaderd, en het idee was steeds om de lokale werkzaamheden voor te zetten.

1.3.2 Instituto Cervantes

Met *Instituto Cervantes* zijn de mogelijkheden verkend om het eindexamen Spaans te linken aan een internationale certificaat voor de Spaanse taal, die ook het bereikte taalniveau weergeeft van de H/V studenten bij het behalen van hun diploma's.

Een gesprek vond plaats in Utrecht op 23 juni 2023. In het kader van dit gesprek is met *Instituto Cervantes* afgesproken, dat bij een eventuele samenwerking Curaçao direct in contact kan treden met het instituut in Amsterdam. Dit vergemakkelijkt de samenwerking in het kader van taalonderwijs en certificering van onze diploma's.

Met het ministerie en de schoolbesturen moet nu uitvoering hieraan worden gegeven.

2 Personeelsbeleid

Het personeelsbeleid in 2023 was voornamelijk gericht op het samenbrengen van de twee culturen die voorheen in FMS en FPI bestonden. Samen met de werknemers is bijna elke week vergaderd om een gemeenschappelijke werkcultuur te creëren en om kennis te delen over wat er te gebeuren staat. De vraag hoe de werkzaamheden van het NTIC zich verhouden met de voorgaande werkzaamheden in FMS/FPPI verband, werden herhaaldelijk besproken, en werkzaamheden werden verdeeld en herverdeeld, zodat het behalen van de doelstellingen van de stichting kon worden gerealiseerd met zo min mogelijk weerstand. Conflicten of discussies over de uitvoering in de nieuwe werkstructuur werden door de directie en de hiervoor aangetrokken HR-consultant op regelmatige tijden besproken met het personeel en de vakbond, totdat de betrokken werknemer(s) vrede had(den) met het resultaat, zodat hun inzetbaarheid in de nieuwe werkstructuur naar tevredenheid doorgang kon vinden.

Een groot deel van 2023 werd ook besteed aan het inkaderen van de oude functies, die in deze twee stichtingen bestonden, in de nieuwe functies die door het personeel in 2024 zullen worden ingevuld. Er zijn hierover langdurige besprekingen gevoerd met de werknemers, de vakbond en het bestuur. De meeste zaken zijn afgerond, maar er zijn nog enkele oneffenheden die het bestuur van FMS nog met het NTIC-personeel, afkomstig van FMS, moet afronden.

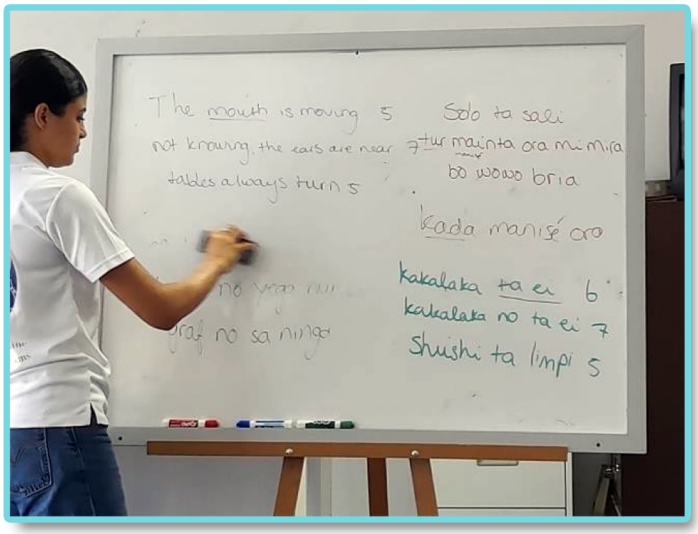
Alle werknemers hebben uiteindelijk per 1 april een tijdelijk aanbod gekregen voor hun tewerkstelling in FPI en een arbeidsovereenkomst die bij hun indiensttreding per 1 januari 2024 in het NTIC, zal worden omgevormd tot een permanent contract.

Er waren in 2023 ook regelmatig momenten van samenkomst gericht op erkenning van de werkzaamheden van het personeel (viering 12½ jaar dienst van de office manager) en momenten van samenkomst gericht op binding (Workshop Haiku tijdens *Siman di Kultura*, Kerstviering 2023 en Happy Hour of vrijdagborrels). Enkele haiku's van het personeel tijdens de Haiku workshop ter illustratie:

Tempu ta pasa
Kibra monotonia
Pa trese kambio

Mi tin kurashi
Mi bida ta balioso
Mi ta bai logra

Tribi di hasi
Den un mundu miskiña
Ta heroismo

Figuur 7. Afbeeldingen Workshop Haiku met Eline Abdul

Alle personeelsinformatie is in 2023 ook ondergebracht in Celery Payroll, een digitaal HR-systeem waarin online salarissen en overige belangrijke HRM-zaken centraal worden bijgehouden zoals ziekte- & verzuimdagen, vakantie, salarisstroken en jaaroverzichten. Werknemers kunnen ook zelf direct in hun file kijken via hun privé emailadres of een app op hun mobiele telefoon. Medewerkers, directie en HR medewerkers hebben allen een training gevolgd om te wennen aan het gebruik van dit HR-instrument.

2.1 Personeelshandboek

Duidelijke regels zijn belangrijk om goed te kunnen functioneren in een organisatie. Om een consistent beleid hiertoe te creëren is een personeelshandboek gemaakt. Het personeelshandboek is van toepassing op alle medewerkers die in dienst zijn van NTIC en geldt als aanvulling op de arbeidsovereenkomst. Het is samengesteld om alle relevante informatie en richtlijnen voor het personeel vast te leggen zodat zij goed kunnen functioneren binnen de huidige ‘nieuwe’ organisatie. De daarin aangeven richtlijnen zijn van toepassing in specifieke of mogelijke situaties die zich op de werkplek kunnen voordoen.

Het personeelshandboek is in meerdere overlegsessies met de werknemers besproken om ze vertrouwd te maken met de inhoud en om oneffenheden te bespreken, regels te verduidelijken of nieuwe regels toe te voegen maar ook om hun inbreng mee te kunnen nemen in het uiteindelijke resultaat. Ook zijn eerder bij FMS/FPI gangbare regels hierin meegenomen (aangepast aan de huidige tijd en de nieuwe werksituatie).

Het handboek is geldig vanaf 1 januari 2024 en zal in 2025 geëvalueerd en mogelijkerwijs aangepast worden als uit de praktijk blijkt dat bepaalde regels dienen te worden aangepast c.q. aangevuld.

2.2 Functioneringsgesprekken

Aan het eind van 2023 is gebruik gemaakt van een eenvoudige methode om de werkzaamheden van het personeel te evalueren. Deze gesprekken vonden plaats in samenwerking met de directeur en de HR-consultant voor de leidinggevenden, en voor de overige werknemers met de directie, de werknemer en zijn/haar direct leidinggevende. De medewerker vulde ook aan de hand van een vooraf bekende lijst, hoe hij/zij zich zag in de huidige werkcontext (zelf-evaluatie aan de hand van de eigen voor het werk belangrijke competenties).

De volgende opmerkingen geplaatst door het personeel, geven aan dat men min of meer tevreden is met de nieuwe werksituatie, maar ook kritisch is ten aanzien van enkele punten van het werk en de werkomstandigheden.

- Een algemene opmerking van het personeel betrof de verwerking van de snelle en niet glad lopende overgang van FMS naar FPI, gepaard gaande met de soms moeizame samenwerking met en wantrouwen jegens nieuwe collega's.
- Bij sommige werknemers was er sprake van isolatie en emotionele stress, voortvloeiend uit een blijk van wantrouwen in hun integriteit of een te zware workload veroorzaakt door overbelasting en een onevenwichtige werkverdeling in hun vorige functie;
- Algemeen was ook de wens aanwezig om meer duidelijkheid en inzicht te krijgen van de directie over de eigen taken en verantwoordelijkheden in de nieuwe werksituatie;
- Alle medewerkers gaven aan meer ondersteuning te behoeven en/of opleidingen c.q. cursussen te willen volgen om hun werkzaamheden beter te kunnen uitvoeren;
- Iedereen was het erover eens dat de open ruimtes, het vele licht in het nieuwe gebouw en het feit dat je vaker en directer contact hebt met elkaar en de buitenwereld, een prettiger werksfeer creëert.

In 2024 zal daarom ernaar gestreefd worden om meer duidelijkheid te scheppen bij de werknemers ten aanzien van hun taken en verantwoordelijkheden door gebruik te maken van werkplannen en werkafspraken die regelmatig met de individuele werknemers worden besproken.

Ook zal er bekeken worden hoe de workload binnen de organisatie (op HR, administratief en financieel gebied) kan worden verdeeld, zodat er een evenwichtiger verdeling is van deze werkzaamheden.

Tolerantie naar elkaar toe en het geven van positieve feedback, zonder dat er later afsluiting of isolatie volgt, is een belangrijke competentie waar in 2024 uitgebreid aandacht aan zal worden besteed in teamverband.

Mogelijke trainingssessies moeten uitmonden in een betere samenwerking en de wens van de betrokkenen versterken om gezamenlijk het gestelde doel te bereiken i.p.v. deze mogelijke meningsverschillen van mening en aanpak om te zetten in conflicten en onderlinge rivaliteit.

In 2024 is het streven om gebruik te maken van een ander en complexer evaluatiesysteem dat rekening houdt met alle aspecten van het functioneren van het personeel.

2.3 Organogram

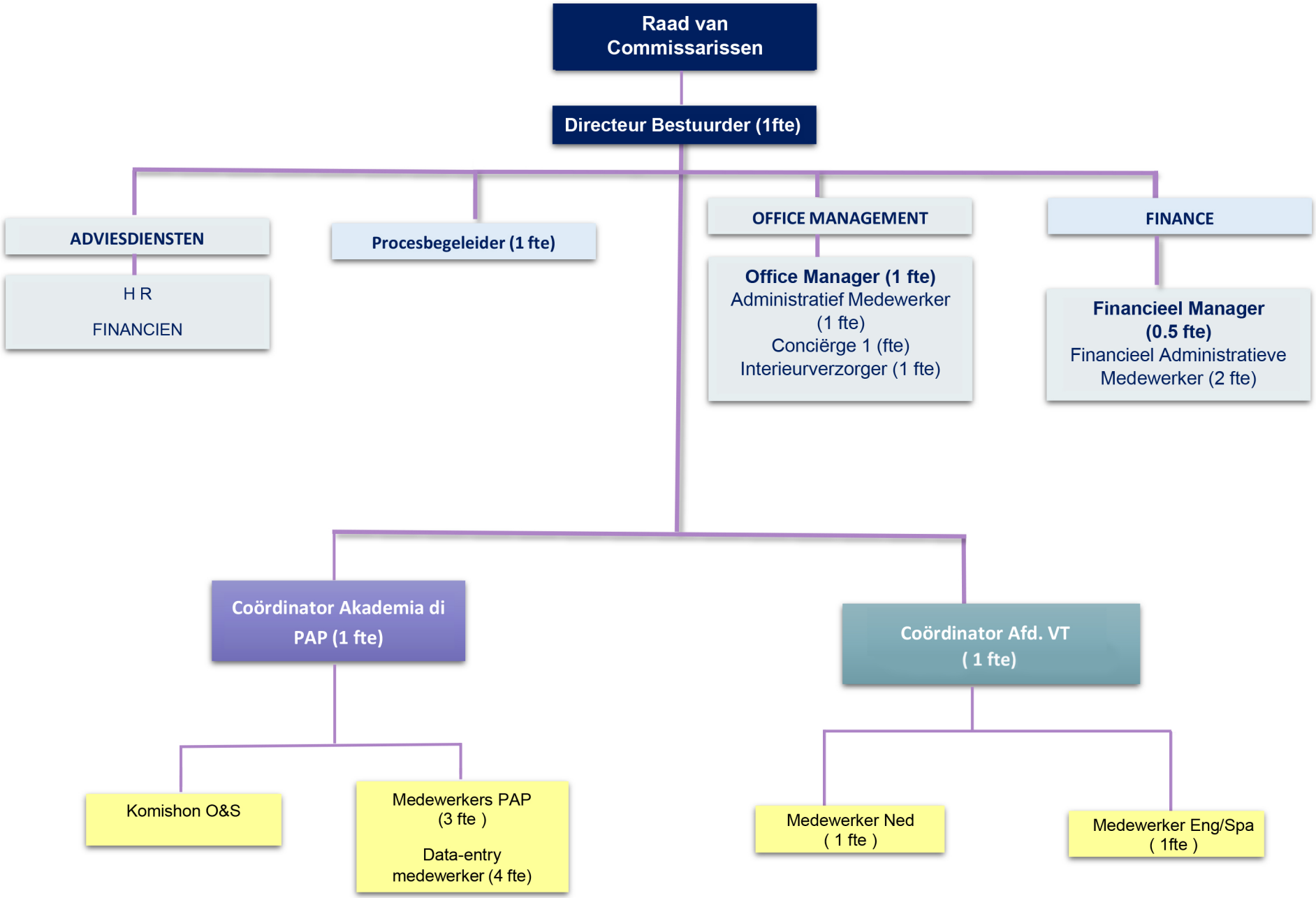
Naast de FMS-medewerkers die in april zijn overgestapt, is er een werving en selectieprocedure gehanteerd voor nieuwe medewerkers volgens het organogram van NTIC op de volgende pagina.

In 2023 zijn de volgende vacatures ingevuld: 1 taaladviseur Papiamentu, 1 taaladviseur Engels, en een 1 data-entry medewerker. Het Ministerie van Onderwijs heeft ook een senior beleidsmedewerker ter beschikking aan de stichting, die heeft meegedraaid in de organisatie tot 1 januari 2024, als coördinator Vreemde Talen.

De volgende vacatures dienen nog te worden ingevuld in 2024 en de daarop volgende jaren: 1 coördinator afdeling Papiamentu, 1 coördinator afdeling Vreemde talen, taaladviseurs Papiamentu (2), taaladviseur Nederlands (1), taaladviseur Spaans (1), computerlinguïst (1) en data-entry medewerkers (4).

Op de volgende pagina een overzicht van de organisatie en haar medewerkers in 2023.

Figuur 8. Organogram INIC

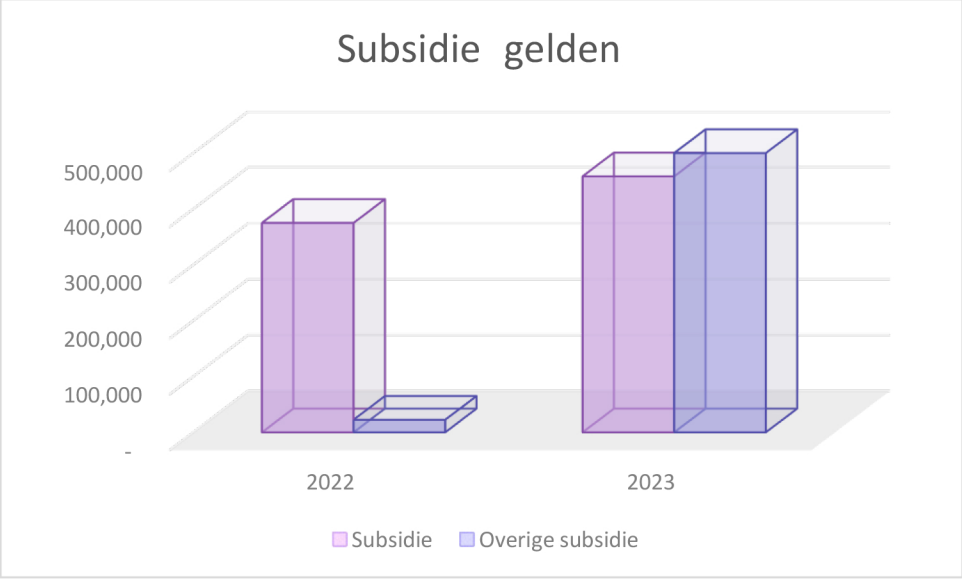
3 Financieel beleid

NTIC is het jaar 2023 met vertrouwen ingegaan omdat in dit jaar pas kon worden gewerkt aan de realisatie van de strategische doelen en ambities van NTIC. Dit jaar is ook beslissend is geweest om de continuïteit en het bestaan van de stichting organisatorisch en financieel te waarborgen.

3.1 Subsidie 2023

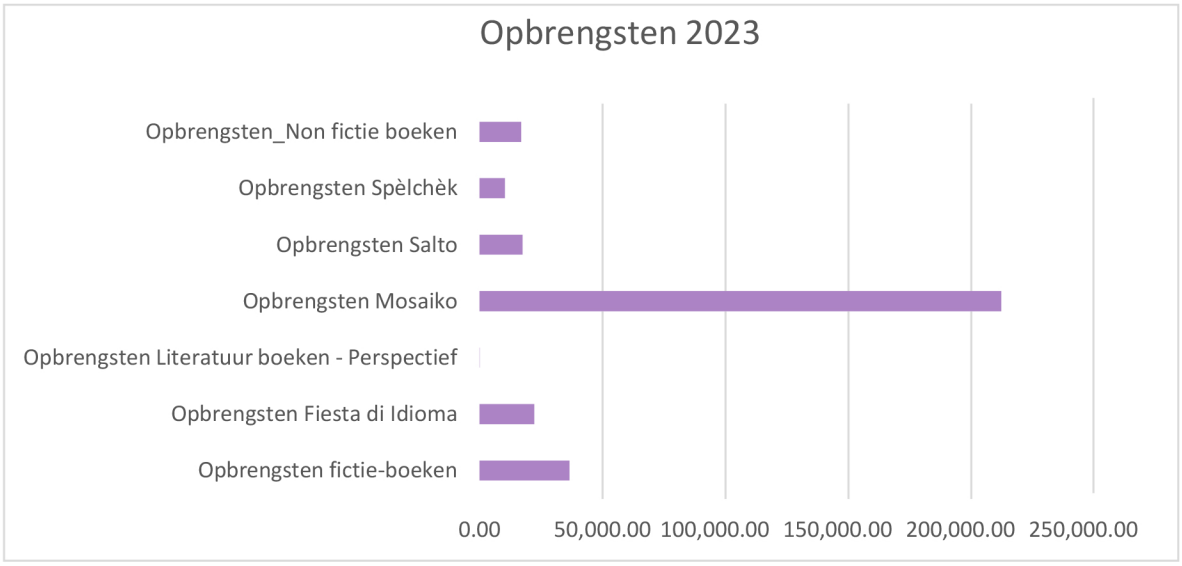
NTIC is voor haar operationele kosten merendeels afhankelijk van subsidiegelden van het Ministerie van OWCS. De wenselijkheidsbegroting voor het jaar 2023 was NAf 1.371.805. Het NTIC heeft geen officiële toekenning van het Ministerie van OWCS mogen ontvangen voor dit bedrag. Er is wel een totaal van NAf 458.333 (11 x NAF 41.666,67) aan subsidiegeld ontvangen zoals in het voorgaande jaar, terwijl de stichting voor de transitiekosten van de stichtingen FMS en FPI naar NTIC een bedrag van NAf 500.000 extra aan subsidiegeld is toegekend.

Figuur 9. Ontvangen subsidiegelden in 2023

3.2 Financiële Prestaties

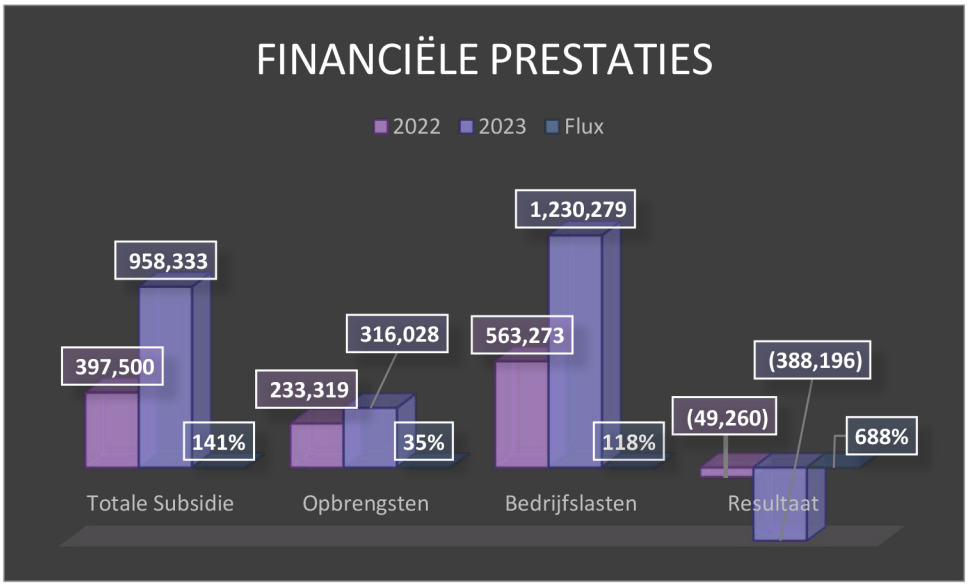
De omzet van NTIC is gegroeid met 40% ten opzichte van het voorgaande jaar, wat grotendeels toe te schrijven is aan de succesvolle verkoop van Mosaiko boeken.

Figuur 10. Opbrengsten in 2023

Dit heeft desondanks geresulteerd in een negatief saldo per 31 december 2023 van NAf 388k (2022: NAf -49k). Dit is te danken aan de stijging van de salariskosten naar NAf 500k (in 2022: NAf 109k). Het voornemen van de minister van OWCS was immers om de stichting FMS op te heffen zonder dat het gevolgen had voor het personeel. De medewerkers van FMS zijn daarom in dienst getreden van FPI per 1 april 2023, en zijn per 22 december 2023 in dienst getreden van NTIC, waardoor de personeelsomvang van FPI, en later het NTIC, met 9 fte is toegenomen t.o.v. 2022.

Figuur 11. Financiële prestaties in 2023 t.o.v. 2022

Deze toename is ook gepaard gegaan met de behoefte voor een grotere kantoorruimte. Vanwege de nieuwe huurverplichting zijn de huurkosten ook met 105% gestegen t.o.v. 2022.

3.3 Financiële Positie

Ondanks het feit dat wij in 2023 niet de gewenste subsidie hebben mogen ontvangen, bleef onze liquiditeitspositie sterk en waren er voldoende middelen beschikbaar om aan onze operationele verplichtingen te kunnen voldoen, en om groeikansen te kunnen benutten (2023: NAF1,5 mln; in 2022: NAf 2,6 mln).

De solvabiliteitsratio is verbeterd tot 139%, wat getuigt van een gezonde kapitaalstructuur en voldoende vermogen om groei te ondersteunen en om projecten te kunnen bewerkstelligen. We hebben onze focus in 2023 echter gehandhaafd op het minimaliseren van onze operationele kosten.

3.4 Balans per 31 december 2023 en Staat van baten en lasten 2023

Onze jaarrekening 2023 is in concept opgesteld, deze dient nog door onze externe accountant te worden gecontroleerd. In figuur 6 en 7 presenteren wij de concept cijfers van 2023.

Balans per 31 december 2023

	31 december 2023		31 december 2022	
ACTIVA	NAf	NAf	NAf	NAf
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	4,057		-	
		4,057		-
Materiële vaste activa				
Computers en hardware	15,675		4,511	
Inventaris	14,804		7,229	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	-		-	
		30,479		11,740
Vlottende activa				
Voorraden	683,542		528,378	
Onderhanden projecten	13,030		-	
		696,572		528,378
Vorderingen				
Handelsdebiteuren	52,950		3,020	
Rekening-courant vordering	569,396		-	
Overlopende activa	18,352		72,193	
		640,698		75,213
Liquide middelen		1,485,021		2,619,187
Totaal activazijde		2,856,827		3,234,518

Figuur 12. Balans per 31 december 2023

	31 december 2023		31 december 2022	
PASSIVA	NAf	NAf	NAf	NAf
Eigen vermogen				
Stichtingskapitaal	100		100	
Overige reserves	2,045,162		2,094,422	
Resultaat boekjaar	(388,196)		(49,260)	
		1,657,066		2,045,262
Voorzieningen				
Pensioenvoorzieningen	873,249		902,578	
		873,249		902,578
Kortlopende schulden				
Handelscrediteuren	51,850		11,868	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	24,527		131,700	
Rekening-courant schuld	53,138		53,138	
Overige schulden	196,996		89,973	
		326,512		286,679
Totaal passivazijde		2,856,827		3,234,518

Figuur 13. Staat van baten en lasten 2023

Staat van baten en lasten over 2023

	31 december 2023		31 december 2022	
	NAf	NAf	NAf	NAf
Baten				
Subsidie Land Curaçao	458,333		375,000	
Overige subsidies	500,000		22,500	
		958,333		397,500
Netto-omzet	315,894		230,820	
Inkoopwaarde van de omzet	472,442		136,256	
Bruto omzetresultaat		(156,548)		94,564
Overige baten	40,298		21,950	
		40,298		21,950
Som der baten		842,083		514,014
Bedrijfslasten				
Lonen en salarissen	499,611		109,303	
Sociale lasten	100,834		25,432	
Pensioenlasten	27,802		9,108	
Overige personeelskosten	9,437		1,383	
Afschrijvingen op immateriële vaste activa	104		-	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	1,311		-	
Overige bedrijfskosten	613,079		418,047	
Som der bedrijfslasten		1,252,179		563,274
Bedrijfsresultaat		(410,096)		(49,260)
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	21,900		-	
Financiële baten en lasten		21,900		-
Resultaat		(388,196)		(49,260)

4 Communicatiebeleid

Was in 2022 de communicatie vooral intern gericht, in 2023 heeft het bestuur de aandacht vooral extern gericht. Belangrijke communicatieaspecten zoals: naamsbekendheid, identiteit en herkenbaarheid van NTIC in de gemeenschap waren hierbij van belang.

Een nieuwe opzet en strategie voor de externe communicatie is door het hele team geïdentificeerd, waarna de daaraan verbonden doelgroepen en doelstellingen gezamenlijk zijn geformuleerd. Het uitvoeringsplan communicatie en het jaarprogramma voor 2024 zullen hierop gericht zijn.

Afbeeldingen 14: Samenwerken aan communicatie

Belangrijke onderdelen van het communicatiebeleid die in 2023 zijn uitgevoerd waren het creëren van een huisstijl en de voorbereiding ten behoeve van de nodige aanpassingen aan de website en Facebook account (van FPI naar NTIC), alsook de branding voor publicaties, drukwerk, visitekaartjes, informatiemateriaal/folders en briefpapier.

Wij hebben in 2023 de aandacht gericht op informatie naar buiten toe om het publiek te laten wennen aan ons instituut als informatiepunt voor onderwijs, bedrijfsleven en samenleving over de talen Papiamentu, Nederlands, Engels en Spaans. Wij hopen dat steeds meer instanties de weg zullen vinden naar ons instituut. De meertaligheid van ons eiland is een rijkdom die wij willen koesteren en een vaardigheid die we wensen te behouden en te verrijken. Alle externe communicatie zoals persberichten, webpage posten, advertenties of mededelingen in lokale dagbladen verschenen derhalve zowel in het Papiamentu als in het Nederlands.

5 Samenwerking met organisaties op taalgebied

Om een goede uitvoering te geven aan het taalbeleid is het van belang om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen op taalgebied. Naast een goede samenwerking met de actoren op Curaçao en binnen het koninkrijk is het ook van belang om samenwerkingsverbanden te zoeken, aan te gaan en te behouden met landen binnen onze regio die een creooltaal als moedertaal hebben.

5.1 Legato Frank Martinus Arion

Frank Martinus Arion (FMA) heeft een grote collectie van documenten bewaard in niet geschikte ruimtes. Op verzoek van zijn weduwe mw. Trudi Martinus heeft de directeur van Mongui Maduro Museum Library en de directeur van het Nationaal Taalinstituut Curaçao (NTIC), een bezoek gebracht aan deze ruimtes. De werkzaamheden begonnen 1 februari 2023 met de vorming van een commissie van vijf experts: Mw. Lianne Leonora (historicus, Mongui Maduro Museum Library), Marta Dijkhoff (taalkundige, Nationaal Taalinstituut Curaçao), Max Scriwanek (Centraal Historisch Archief), Nolda Römer-Kenepa (historicus/archiefdeskundige) en Harely Martina (informatiespecialist). De commissie heeft gezamenlijk het projectvoorstel voor het schonen en bewerking van de collectie geschreven.

Figuur 15. De commissie Legato FMA in gesprek met biografe Mineke de Vries

Dit projectvoorstel is ingediend bij de Prins Bernardfonds Cultuurfonds Caribisch Gebied (PBCCG) d.d. 28 juli 2023 en goedgekeurd d.d. 7 november 2023. Voor het inventariseren van de collectie heeft mw. Römer-Kenepa een bewerkingsplan geschreven. Twee stagiaires van de archiefopleiding (David Prins en Marelva Hassell) van het Nationaal Archief Curaçao hebben van juli t/m september 2023 eraan gewerkt, onder supervisie van Lianne Leonora en de archivistische begeleiding van Nolda-Römer Kenepa.

Het bleek al snel dat de initiële calculatie om de gehele collectie binnen drie maanden te inventariseren niet haalbaar was. Niet alleen omdat het materiaal kwantitatief omvangrijk is, maar ook omdat het inhoudelijk bewerkelijk bleek, aangezien de meeste stukken geconserveerd dienden te worden.

Uiteindelijk kon alleen 20% van het materiaal binnen deze tijdsruimte worden geïnventariseerd. De periode van 1981 tot 2015, is de periode waarover op dit moment het meeste inzicht over bestaat.

De stagiaires hebben daarnaast een calculatie gemaakt van de werkzaamheden die nog moeten geschieden om het project af te ronden. Volgens hun calculatie is er minimaal een jaar nodig om de rest van de collectie, op parttimebasis (2 dagdelen per week), af te ronden.

Figuur 16. Afstudeermoment David Prins en Marelva Hassell

Het is dus niet gelukt, zoals aanvankelijk werd gedacht, om de hele collectie binnen drie maanden te inventarissen. De oorspronkelijke schatting, dat ervan uitging dat 50% van de collectie wellicht vernietigd diende te worden, bleek niet te kloppen. Voorlopig is de collectie ondergebracht bij NTIC, omdat de werkplek bij Mongui Maduro Museum Library niet langer beschikbaar is.

Voor het vervolg van het project zal verder met de weduwe van Frank Martinus Arion besproken moeten worden hoe het vervolgtraject eruit zal zien en aan de hand hiervan zal de commissie moeten aangeven hoe dit proces zal moeten verlopen. Een overdrachtsdocument is nu in voorbereiding door de commissie, ter vastlegging, met de weduwe van FMA, ten aanzien van het toekomstige verloop van de inventarisering, de uiteindelijke bewaarplaats van de collectie, en de mogelijke toegankelijkheid voor het publiek.

5.2 Samenwerking ABC eilanden

De samenwerking op taalgebied tussen Curaçao, Aruba en Bonaire is al in het verleden vastgelegd. Het uitgangspunt voor de besprekingen met Aruba en Bonaire is het document "*Samenwerkingsovereenkomst tussen Aruba, Bonaire en Curaçao op het gebied van de ontwikkeling en promotie van de talen Papiamento en Papiamentu"*, die tot 2022 van kracht was.

Dit document beschrijft het doel en de inhoud van de onderlinge samenwerking tussen de ABC-eilanden ten aanzien van taalbeleid, taalinfrastructuur, en het onderwijs in en van het Papiamento/u, terwijl onderzoek en wetenschap ook expliciet worden genoemd. Het voorstel was toentertijd om een Werkgroep in te stellen, onder voorzitterschap van Curaçao, twee leden uit Aruba, twee leden uit Bonaire en twee leden uit Curaçao, inclusief voorzitter, om in 1 jaar een Werkprogramma op te stellen.

Een onderdeel van het Werkprogramma was ook de weg banen naar de oprichting van een Papiamentse Taalunie (vergelijkbaar met de Nederlandse Taalunie), het beleidsorgaan van de ABC eilanden die de Ministers van Curaçao en Aruba en de Gedeputeerde van Bonaire, zou ondersteunen ten behoeve van de samenwerking op taalgebied. Dit beleidsorgaan moet richting geven aan alle onderwerpen genoemd in het protocol, waaronder ook de taalinfrastructuur.

Aangezien deze overeenkomst was afgesloten in 2019 voor de duur van drie jaar, en dus in 2022 afliep, is het streven om een verlenging of vernieuwing van deze samenwerkingsrelatie te bewerkstelligen samen met het Ministerie van Onderwijs, rekening houdende met de huidige prioriteiten van de ABC eilanden.

Hopelijk kunnen deze besprekingen in 2024 leiden tot een verlenging van dit document.

5.3 Samenwerking San Andres Colombia

In 2023 heeft een delegatie van de Colombiaanse eilanden San Andrés, Providencia and Santa Catalina, wederom ons eiland bezocht. Dit keer betrof het een delegatie waarin ook docenten hebben geparticipeerd. Zij hebben verschillende scholen bezocht om kennis te maken met de manier waarop wij met meertaligheid omgaan.

De delegatie heeft daarna aan hun regering verzocht om een structurele samenwerking aan te gaan met het NTIC. Een MOU werd voorbereid om hieraan gehoor te geven. Het betreft samenwerking op het gebied van:

- Onderzoek en nascholing t.b.v. het leren in en van een Creoolse taal, Spaans en Engels.
- Professionalisering van docenten t.b.v. de implementatie van meertaligheid op scholen.
- Informatie-uitwisseling t.b.v. lesmateriaal en de productie van lesmateriaal in het Papiamentu, Kriol, Spaans en Engels.
- Het organiseren van gemeenschappelijke conferenties die kennis verhogend zijn voor beide landen.

6 Toekomstperspectieven

Ondanks het al jaren durende subsidietekort op de begroting van NTIC, zijn we optimistisch over de vooruitzichten voor het NTIC in de komende jaren. We blijven ons richten op het leveren van kwaliteitsproducten en diensten voor onze stakeholders door operationele uitmuntendheid voorop te stellen en een klantgerichte benadering te hanteren. Dit door onder andere zorg te dragen voor een actief en gedegen auteursbeleid.

In het jaar 2024 zal het NTIC haar financiële organisatie versterken met een financieel manager, die AA-accountant van beroep is. Daarnaast zal het NTIC in 2024 nog steeds de diensten nodig hebben van een juridisch adviseur. In 2022 en 2023 heeft het Ministerie van OWCS voor deze diensten betaald, omdat de Minister voor de transitieperiode deze verantwoordelijkheid droeg in het kader van de uitvoering van het nationaal taalbeleid en de transitie van FMS/FPI naar NTIC, zoals aangegeven in het Organisatie en Realisatieplan. Ook de HR-adviseur zal aangehouden worden om de laatste aandachtsgebieden en personeelsuitbreiding te begeleiden.

In 2024 zal het NTIC ook blijven investeren in nieuwe groeikansen, waaronder het uitvoeren van nieuwe projecten zoals het Project Lexicale Infrastructuur van het Papiamentu, het Project Spèlchèk 3.0 en het Project Keurmerk taalmaterialen die in 2023 financieel en organisatorisch zijn voorbereid.

Resumerend gaat het om de volgende eindproducten:

Werkzaamheden	**Eindproduct**
Tot stand brengen van beheersafspraken met ministerie OWCS	Basisafspraken
Traject: Helpdesk/website/activiteitenagenda PA/VT.	Helpdesk opzetten voor vragen/ onder-steuning/advies vanuit de gemeenschap en stakeholders m.b.t taal en didactiek.
Traject gemeenschap: bewustwording- en sensibeliserings-campagnes taal.	Website en FB pagina uitbreiden; Spelchek 3.0 afronden; Werkgroep taalbeleid overheid; Oprichten lokale Spelling en Standaardisatiecie; Lexicale infrastructuur Papiamentu toegankelijk maken voor publiek.
Traject Materiaalontwikkeling en digitalisering	Keuzes maken voor 2024-2030: - Enquete schoolmaterialen. - Planning productie schoolmaterialen Pap als vak; - Planning productie schoolmateriaal Pap als instructietaal; - Opzetten van een knowledge database voor Pap als MT/VT en Ned als VT; - Planning productie schoolmateriaal Ned als VT.

Tot stand brengen van samen-werkingsverband in het Koninkrijk t.b.v. Papiamentu in het Platform van de Papiamentse Taalunie.	Samenwerkingsovereenkomst met Aruba en Bonaire; Oprichting Papiamentse Taalunie; Oprichting Standaardisatiecommissie in ABC verband.
Tot stand brengen van samenwer-kingsverbanden in het Koninkrijk t.b.v. Nederlands als instructietaal en VT.	NVT Carib inbedden in lokale netwerkstructuren; Samenwerkingsovereenkomst met de Nederlandse Taalunie c.q. Instituut voor de Nederlandse Taal.
Tot stand brengen van een samen-werkingsverband met CXC t.b.v. Engels als VT en instructietaal ten behoeve van schoolmateriaal en examens.	Protocollen vastleggen in samenwerking met ministerie OWCS en schoolbesturen.
Tot stand brengen van samenwer-kingsverbanden t.b.v het Spaan.s	Afspraken vastleggen in samenwerking met ministerie OWCS en schoolbesturen
Tot stand brengen van samenwerkingsverbanden met overige ministeries, schoolbesturen en onderwijsinstellingen, universiteiten en examenierings-instituten op het gebied van talen.	Een netwerk docenten van de 4 talen t.b.v. het onderwijstaalbeleid. Interdepartementale werkgroep taalbeleid. Afspraken Nederlands: NVT-Carib
Traject Wetgeving: prioriteiten voor 2023-2024 t.b.v. wetgevingstrajecten	Moet nog worden ingevuld in samenwerking met ministerie OWCS.
Traject aanbod erkende opleidingen voor het leren van talen. professionaliseringstrajecten en deskundigheidsbevordering docenten.	Moet nog worden ingevuld in samenwerking met schoolbesturen en ministerie OWCS.